

Theaterschap eist Vakmanschap

Grolsch
 bier

Vakmanschap is meesterschap

Het Nationale Ballet 1977-1978

Sonia Gaskell _____ Oprichtster
Rudi van Dantzig _____ Artistieke leiding
Hans van Manen _____ Choreograaf/regisseur
Toer van Schayk _____ Choreograaf/ontwerper
Christine Anthony, Iwan Kramar, Heinz Manniegel, Reuven VoreMBERG _____ Balletmeesters

Maria Aradi - Laurel Benedict - Sonja Marchioli
Alexandra Radius - Monique Sand - Jeanette Vondersaar
Han Ebbelaar - Henny Jurriëns - Zoltan Peter Francis Sinceretti

Aina Bilkins - Judith James - Mea Venema
Carmela Zegarelli - Joanne Zimmerman
Joseph Carman - Clint Farha - David Loring
Jan Willem de Roo - Pieter Roowaan

Marie-Josette Aerts - Amanda Beck - Joke van Bergen
 Ilse van Berkel - Anneke van Brakel - Marina Camby
 Monique Diederer - Rowena Greenwood - Gayle Halabe
 Gerri Heevel - Annelies Knoop - Liliane Kuyser
 Nicolette Langestraat - Anja Licher - Annemarie Norton
 Corrice Rijkuijter - Jane Ryan - Karin Schnabel
 Charlotte Sturgess - Vicki Summers - Hlif Svavarsdottir
 Valerie Valentine - Loes van Veen - Marion Venema
 Margriet van Waveren - Anna Bonnie Wilmans
 Stephen Baranovics - Jacques Barkey - Ad Berbers
 Leo Besseling - John Brown - Ben Eggers
 Charles Flanagan - Arnold Goeres - Wim Koelma
 Leon Koning - Grahame Lustig - Simon de Mowbray
 Gianfranco Paoluzi - Boudewijn Pleines - Lazaro Prince
 Antonio Riina - Wade Walthall - Rob van Woerkom

Rachel Beaujean - Netta Blitman - Katalene Borsboom
 Coleen Davis - Anne Genné - Cecile Genné
 Susanne Gerhard - Josiane Geys - Sanne Jacobsen
 Renée Kuijpers - Sophia Meermans - Junitha Plass
 Leslie Riina
 Ricardo Anemaet - Fred Berlips - Mario van Drünick
 Dominic Hickie - Jan Linkens - Jan du Toit Steyn
 Mark Trudeau

8, 10 en 11 juni, Amsterdam, Stadsschouwburg, 20.15 uur
9, 13 juni, Scheveningen, Het Circustheater, 20.15 uur
12 juni, Rotterdam, De Schouwburg, 20.15 uur

Het Nationale Ballet

Serenade, De Verloren Zoon, Pyrrhische Dansen II

Serenade

George Balanchine _____ choreografie
P. I. Tsjaikofsky _____ muziek
John Taras _____ instudering
wereldpremière _____ 9 juni 1934 (New York)
première bij
Het Nationale Ballet _____ 1960
reprise bij
Het Nationale Ballet _____ 8 juni 1978 Stadsschouw-
burg Amsterdam
(Holland Festival)
duur _____ 30 minuten

De Verloren Zoon

George Balanchine _____ choreografie
Sergei Prokofiev _____ muziek
John Taras _____ instudering
Georges Rouault _____ decor en kostuums
wereldpremière _____ 21 mei 1929
(Ballets Russes, Parijs)

première bij
Het Nationale Ballet _____ 1966
reprise bij
Het Nationale Ballet _____ 8 juni 1978 Stadsschouw-
burg Amsterdam
(Holland Festival)
duur _____ 35 minuten

Pyrrhische Dansen II *

Toer van Schayk _____ choreografie
Jean-Baptiste Lully en
André Danican-Philidor _____ muziek
Toer van Schayk _____ decor, kostuums en
lichtontwerp

première bij
Het Nationale Ballet
(tevens wereldpremière) _____ 16 november 1977 Stads-
schouwburg Amsterdam
duur _____ 30 minuten

Begeleiding door het Nederlands Balletorkest onder
leiding van Lucas Vis.

* De in een eerder stadium aangekondigde
wereldpremière van een co-productie van Van Dantzig
en Van Schayk moest in verband met tijdsgebrek worden
uitgesteld.

Programma onder voorbehoud.

Het is verboden om – zonder schriftelijke toestemming
van Het Nationale Ballet – te fotograferen, te filmen of
bandopnamen te maken.

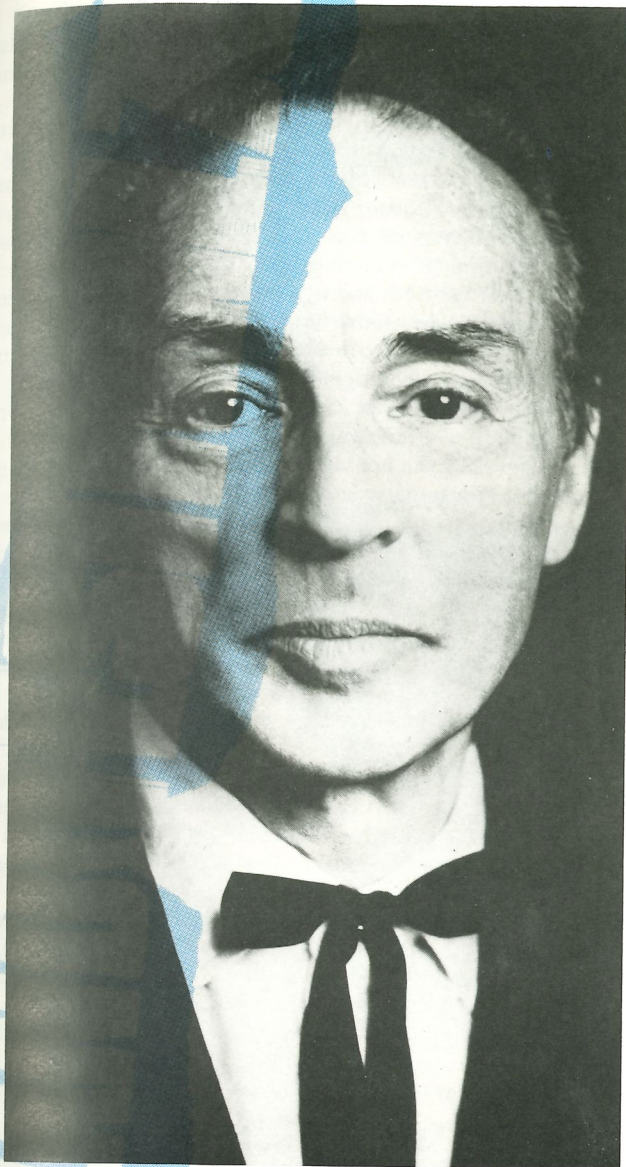
It is strictly prohibited to take photographs and make
films or tapes without the written permission of Het
Nationale Ballet.

1 Serenade

Serenade was het eerste ballet dat Balanchine maakte in de Verenigde Staten en het was bedoeld voor leerlingen van zijn School voor Amerikaans Ballet, als oefening voor het dansen in een theater. Verschillende voorvallen tijdens deze lessen heeft Balanchine verwerkt in het ballet, zoals het meisje dat valt en begint te huilen of de danseres die te laat komt. Hierdoor neemt de danskompositie soms een enigszins dramatische wending maar Balanchine heeft geen enkel verhaal of boodschap willen uitdragen: in eerste instantie interesseerde hem de melodische en ritmische lijnen van de muziek. Zo werd Serenade een ballet dat romantisch is als een dans in de maneschijn, boordevol lyrische stemmingsbeelden. Jeugdige vervoering lijkt het belangrijkste bewegingsmotief te zijn, in episodes die emotioneel ontwakken en ook liefdesverdriet suggereren. De choreografie is hierbij gekenmerkt door één dóórvloeiende bewegingsstroom die in de ensembles – met name in het eerste deel, de 'Sonatine' – met grote golfbewegingen gestuwd wordt. In het tweede deel, de 'Wals', domineert een opgewekt danspaar als symbool van vervuld liefdesverlangen. De hiernavolgende 'Russische dans' begint ook levenslustig en dynamisch maar aan het eind overheerst melancholie, wanneer de vrouwelijke helft van een danspaar eenzaam achterblijft. De weemoedige stemming wordt voortgezet met de 'Elegie' waarin een man kiest tussen twee vrouwen. De vermaarde pose waarbij de danser zich buigt over een liggende danseres terwijl de andere danseres haar armen als vleugels uitslaat, is ontleend aan een bekend beeldhouwwerk van Canova. Tenslotte wordt de verlaten vrouw hooggeheven in een processie, alsof zij een gelukkiger bestemming tegemoet vliegt. Het plechtige karakter hiervan zal de beschouwingen geïnspireerd hebben die Serenade zien als een romantische abstraktie waarin thema's als Noodlot, Liefde, Verlangen en Dood aan bod komen. Uitgaande van het bij Balanchine altijd aanwezige motief, verering van het verschijnsel vrouw, kan men Serenade ook zien als 'slechts' een verhaalloos ballet over liefde: in de bewegingsthema's komen allereerst romantische gegevens als zoeken, wachten, verlangen, vinden en verliezen tot uitdrukking.

Luuk Utrecht, dansrecensent

Pauze

George Balanchine

2 De Verloren zoon

De Verloren Zoon is een verhalend ballet en daardoor alleen al behoort het tot de uitzonderingen in Balanchine's oeuvre, dat voornamelijk uit abstracte dansstukken bestaat. Het behoort bovendien tot de uitzonderingen door de uitbundig expressionistische aanpak waarbij de pantomime niet geschuwd wordt. Balanchine maakte dit stuk namelijk voor Diaghilev's Russisch Ballet, dat roem verwierf met een vorm van danstheater die de nadruk legde op het begrip theater en daarbij een voorkeur toonde voor een exotische, door zinnelijkheid beheerste wereld. In overeenstemming met Diaghilev's principes is het voorts een voorbeeld van nauwe samenwerking tussen komponist, choreograaf en toneelontwerper.

Voor De Verloren Zoon heeft Balanchine zich door de Bijbelse overlevering laten inspireren maar bij het uitwerken van het verhaal heeft hij zich voornamelijk door zijn fantasie laten leiden. Zo laat hij het eerste tafereel zeer vrolijk beginnen, wanneer de zoon in een kwieke dans aan twee vrienden laat zien welke avonturen ver weg van huis wachten. De oudste broer ontbreekt in dit ballet maar er zijn wel twee zusters die hier zorgelijk toekijken. Dan verschijnt de vader die zijn kinderen ritueel wil zegenen, hetgeen de ergernis van de zoon oproept. De spanning tussen vader en zoon neemt toe en de laatste besluit om met zijn vrienden het ouderlijk huis te verlaten.

Het tweede tafereel toont een losbandig en vaak grotesk groepje drinkebroers in een ver land. Met drank koopt de zoon vriendschap en op het hoogtepunt van hun tegelijk speels en sinister drinkgelag verschijnt de sirene, een demonische verleidster. Terwijl zij wellustige bewegingen maakt in haar vermaarde dans met de cape, weet zij de zoon letterlijk en figuurlijk in te palmen. Er vindt een orgie plaats die eindigt wanneer de dronken zoon door het hele gezelschap van goud en kleren beroofd wordt. In het derde en laatste tafereel keert de berouwvolle zoon weer thuis, waar zijn vader hem vergevingsgezind en beschermend ontvangt.

Luuk Utrecht, dansrecensent

Pauze

3 Pyrrhische dansen II

De titel van dit ballet is ontleend aan een antiek-Griekse dans, de Pyrrhikos of Pyrrhische dans. Het was in oorsprong een gewapende krijgdsans, die zich ontwikkelde tot een vertoon van behendigheid, waaraan ook meisjes deelnamen.

Het ballet Pyrrhische Dansen II (het eerste ballet van die naam is gemaakt in 1974) heeft met de oude dansvorm het onderwerp gemeen, de wapendans, opleiding tot de strijd. Een verband met de antieke Pyrrhische dans bestaat hier verder niet; de periode wordt bepaald door de muziek, geschreven in de zeventiende eeuw. Toer van Schayk

Maria Aradi en Zoltan Peter in Pyrrhische Dansen II

Voorstellingen door Het Nationale Ballet in het

Balletfestival 1978

Stadsschouwburg Amsterdam

woensdag 28 juni 1978,

20.15 uur

donderdag 29 juni 1978,

20.15 uur

vrijdag 30 juni 1978,

20.15 uur

zaterdag 1 juli 1978,

20.15 uur

zondag 2 juli 1978,

20.15 uur

maandag 3 juli 1978,

20.15 uur

dinsdag 4 juli 1978,

20.15 uur

woensdag 5 juli 1978,

20.15 uur

donderdag 6 juli 1978,

20.15 uur

vrijdag 7 juli 1978,

20.15 uur

Pyrrhische Dansen II

Wereldstad

Over een Donker Huis

Serenade

Faun

Midzomernachtsdroom

Begeleiding door het

Nederlands Balletorkest

o.l.v. Lucas Vis

Giselle

Begeleiding door het

Nederlands Balletorkest

o.l.v. André Presser

Choreografie-Workshop

door leden van

Het Nationale Ballet

Overige medewerkers van Het Nationale Ballet 1977/1978

zakelijke leiding _____ **Mr Anton Gerritsen**

adjunkt zakelijke leiding _____ **Frits Basart**

Artistieke staf

choreologe _____ **Annabel Helmore**

gastpedagoge _____ **Agnes Roboz**

interne organisatie _____ **Johan Mittertreiner**

videomaster _____ **Henk van Dijk**

Muzikale staf

dirigenten _____ **Lucas Vis, André Presser**

Adam Gatehouse

pianisten _____ **Tilly Langedijk, Eric van**

Nooyen, Kees Pelger

Gerard Willems

Zakelijke en administratieve staf

administrateur _____ **Mr Hans van Alphen**

boekhouding _____ **Cor Degeling**

Irma Donker

pers en publiciteit _____ **Dick Hendriks, Minou Bijl**

directiesekretaresse _____ **Anna Marijke Diderich-**

Pijper

sekretariaat _____ **Emmie Kalshoven-**

Wesseling

Irma Westerlaken

Voorstellings- en produktiestaf

produktieleider _____ **Dhian Siang Lie**

voorstellingsleiding _____ **vakature**

chef inspeciënt _____ **Jan Hofstra**

inspeciënten _____ **Henk Koegler, Rein van**

der Woude, Martin

Wagenaar, Henk Veenker

Roderick van Gelder

Jos Janssen

chef kostuumafdeling _____ **Joop Stokvis**

kostuumafdeling _____ **Guity de Loor**

Ina van Bruinswaard

Bep Blomkwist

Inge Barneveld Binkhuysen

Jørgen Johansen

Reni Kohne

stagiair _____ **Hans Dowit**

bediening volgspots _____ **Elco Bos, Flip Broekman**

Han Kerckhoff

Quinten van Olden

Medische staf

bedrijfsarts _____ **Marijcke Jongbloed**

masseur _____ **Fred van Beek**

Het Nederlands Balletorkest 1977-1978

artistieke leiding/dirigent _____ **Lucas Vis**
eerste concertmeesters _____ Linda Ashworth
Roseline Piveteau
tweede concertmeester _____ Josef Simon
eerste viool _____ Myra Geerling-Smith
Christina Bennett, Stephen
Shulman, Miroslava Pasič,
Carol van der Roest,
Mario van Elswijk, Ygal
Zimmerman, Jill Bernstein
tweede viool _____ Marshall Willox, Bram
van der Sluys, Dick van
der Mei, Attila Gozon, Jan
Kruit, Maria Engelman,
Evelyn Smith, Caroline
Guittart
altviool _____ Rob van Crimpen, Nelson
Armitano, Andrea
Veenhuysen-Neuman, Joy
Arrow, Edith van Dalen-
Rutz, Jan Benders
violoncello _____ Lidewij Scheifes, Hans
Woudenberg, Izuru Saita,
Justus Halbertsma, Philip
Trzebiatowski, Carol
Jacobson
contrabas _____ Tony van Hal, Hans
Lammers, David Niven,
André de Graeff
harp _____ Ann Morgan
hoorn _____ Eddy van Dijken, Jonathan
Wallen, Cees Breederveld,
Jan Slootweg, Leo Verreijt
trompet _____ Gerard van der Vlist, Dick
Radstake, Jaap van Veen,
Huub Robeerts
trombone _____ Peter Poel, Wim de Vreugt
bastrombone/trombone _____ Dirk Krijt
tuba _____ Jan Sevenstern
pauken _____ Michael de Roo
slagwerk _____ Jacob Goud, Guus Sprangh
toetsinstr./slagwerk _____ Nico de Rooij
fluit _____ Peter Dieleman
Tonnie Meijer
piccolo/fluit _____ Gijs van Kooten
hobo _____ Thomas Walta
Willy Streefkerk

althobo/hobo _____ Hans Knijff
klarinet _____ Cees Kwikkel
Ernst Karten
basklarinet/klarinet _____ Hens Otter
fagot _____ Frans Buurman
Peter de Wit
contrafagot/fagot _____ Louis Mieremet
directeur _____ Johan van Rhijn
sekretaresse _____ Elly Büchli
boekhouder _____ Teun Taal
orkestinspekteur _____ Peter Brassier
orkestbode _____ Stando Bares
orkestbode/chauffeur _____ Frans Lakerveld